

ონის მუნიციპალიტეტის მერს
ბატონ ემზარ საბანაძეს

ასლი: საქართველოს მთავრობას

ასლი: სახელმწიფო რწმუნებულს რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონში
ბატონ არჩილ ჯაფარიძეს

რეკომენდაცია

სოფელ გლოლაში მცხოვრები არასრულწლოვნებისთვის სკოლამდელი აღზრდისა და
განათლების ხელმისაწვდომობის შესახებ

შემუშავებულია საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის მიერ განხორციელებული შემოწმების შედეგების მიხედვით და გეგმავნებათ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად.

ბატონო ემზარ,

გაცნობებთ, რომ საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატმა განხორციელებული მონიტორინგის¹ და საქმისწარმოების საფუძველზე შეისწავლა სოფელ გლოლაში მცხოვრები მცირეწლოვნებისთვის სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების ხელმისაწვდომობის საკითხი. მოკვლევის შედეგად გამოიკვეთა, რომ სოფელში მცხოვრები ბავშვებისთვის არ არის ხელმისაწვდომი „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული და „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტებით“ დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისი სკოლამდელი აღზრდა და განათლება.

სოფელ გლოლაში ფუნქციონირებს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება. თუმცა, მიუხედავად იმისა, რომ დაწესებულების შენობა გარემონტებულია და გამოყოფილია სათანადო ოთახები, როგორც საძინებლისთვის ასევე სამზარეულო და საწყობი ოთახებისთვის, შესაბამისი ინვენტარისა და სამზარეულოსთვის სპეციალური პერსონალის არარსებობის გამო, არ ფუნქციონირებს კვების ბლოკი და საძინებელი.

იქიდან გამომდინარე, რომ სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში ამჟამად ირიცხება მხოლოდ 4 აღსაზრდელი, მათი სიმცირის გამო, დაწესებულება არ უზრუნველყოფს ბავშვებს სათანადო კვებითა და საძინებლით. შესაბამისად, სააღმზრდელო პროცესი, შეფერხებით, მხოლოდ დილის 10:00 საათიდან დღის 14:00 საათამდე მიმდინარეობს და ფუნქციონირებს, როგორც სკოლამდელი განათლების ცენტრი.

---

¹ დაწესებულების მონიტორინგი განხორციელდა 2019 წლის 22 მაისს.

ჩვენთვის არსებული ინფორმაციით, დაწესებულება ეფუძნება „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონს, თუმცა სოფელ გლოლის სტანდარტული საბავშვო ბაღით უზრუნველყოფა მხოლოდ აღსაზრდელთა რაოდენობის გაზრდის შემთხვევაში იგეგმება.

სამართლებრივი რეგულირება:

განათლების მიღების უფლება გარანტირებულია ყველასთვის საქართველოს კონსტიტუციის 27-ე მუხლით. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტით კი დადგენილია სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის ვალდებულება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კონვენცია ბავშვის უფლებების შესახებ მე-4 მუხლით ადგენს წევრი სახელმწიფოების ვალდებულებას, მიმართონ ყველა საჭირო საკანონმდებლო, ადმინისტრაციულ და სხვა ზომებს, მათ ხელთ არსებული რესურსების მაქსიმალურ ფარგლებში, რათა უზრუნველყონ კონვენციით აღიარებული უფლებების რეალიზება. 28-ე მუხლით კი ადგენს წევრი სახელმწიფოების ვალდებულებას უზრუნველყონ ბავშვებისთვის განათლების ხელმისაწვდომობა.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ბავშვის უფლებების კომიტეტის (CRC) 2017 წლის „მეთხე პერიოდული ანგარიშზე შემაჯამებელი მიმოხილვის“ 36-ე პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით ხაზგასმულია განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის ვალდებულება. ხოლო ამავე პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილია ყველა საჭირო ღონისძიების განხორციელების ვალდებულება ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ კანონის იმპლემენტაციისთვის და სათანადო რესურსების მოძიება ადრეული განათლების განვითარების ხელშესაწყობად.

კომიტეტის 2008 წლის „სახელმწიფოს მოხსენებების შესახებ შემაჯამებელი მიმოხილვის“ 57-ე პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით სახელმწიფოს ევალება განათლების სექტორისთვის გამოყოფილი ფინანსური სახსრების გაზრდა. ხოლო ამავე პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით დადგენილია სახელმწიფოს ვალდებულება, გაატაროს ყველა ღონისძიება ბავშვების სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში აღსაზრდელთა ჩარიცხვის ხელშესაწყობად.

ბავშვის უფლებების კომიტეტის 2003 წლის „სახელმწიფოს მოხსენებების შესახებ შემაჯამებელი მიმოხილვის“ 57-ე პუნქტი სახელმწიფოს უდგენს ვალდებულებას, განახორციელოს ყველა სათანადო ღონისძიება, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს ყველა ბავშვისთვის განათლების ხელმისაწვდომობა, როგორც ეს ბავშვის უფლებების კონვენციის 28-ე და 29-ე მუხლებით არის გარანტირებული.

საქართველოს კანონი „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ პირველ მუხლში ხაზს უსვამს ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების საყოველთაო ხელმისაწვდომობას. ამავე კანონის მე-4 მუხლით დადგენილია სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების პრინციპები, ხოლო მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილია, რომ

სკოლამდელი აღზრდა და განათლება არის საყოველთაო და ხელმისაწვდომი შესაბამისი ასაკის ყველა ბავშვისთვის. შესაბამისად, კანონში არ არის დადგენილი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სრულფასოვანი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისთვის აღსაზრდელთა საჭირო მინიმალური რაოდენობის ზღვარი. ამასთან, მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად მუნიციპალიტეტი ვალდებულია, დანერგოს და უზრუნველყოს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების ბავშვებისთვის მიწოდება საქართველოს კანონმდებლობით (მათ შორის ამ კანონისა და საქართველოს ნორმატიული აქტების) შესაბამისად. მე-4 მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილია, რომ სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში აღსაზრდელები უზრუნველყოფილნი არიან უფასო კვებით, კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

„ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის 1 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილია მუნიციპალიტეტის ვალდებულება, უზრუნველყოს სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების ხელმისაწვდომობა. ამავე მუხლის 1 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილია თანაბრად ხელმისაწვდომი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების უზრუნველყოფის, ხოლო „გ“ პუნქტში - აღსაზრდელთა უფლებების დაცვისა და პატივისცემის ვალდებულება. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტის ვალდებულება, შექმნას ძლიერი და მდგრადი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს ბავშვთა სათანადო განვითარება და სკოლისთვის მომზადება. მე-10 მუხლის მე-2 „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილია, რომ მუნიციპალიტეტმა უნდა შექმნას სათანადო პირობები, რათა მოხდეს სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისი მომსახურების დანერგვა.

დასკვნა:

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილია სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების საყოველთაო ხელმისაწვდომობა თითოეული ბავშვისთვის, მათი რაოდენობის მიუხედავად, სოფელ გლოლაში მცხოვრები ბავშვები ვერ სარგებლობენ აღნიშნული უფლებით.

მიუხედავად იმისა, რომ დაწესებულების შენობა გარემონტებული და უზრუნველყოფილია სათანადო ფართით, რათა შესაძლებელი იყოს აღსაზრდელთა დაძინება და კვებით უზრუნველყოფა, აღნიშნულის განხორციელება არ ხდება მხოლოდ ბავშვების მცირე რაოდენობის საფუძველზე.

შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, მუნიციპალიტეტის მხრიდან გატარდეს სათანადო ღონისძიებები, რათა სოფელ გლოლის აღსაზრდელებისთვის უზრუნველყოფილ იქნეს საქართველოს კანონმდებლობით გარანტირებული უფლების რეალიზება. კერძოდ, სრულფასოვანი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მიღება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

აღნიშნულის საფუძველზე საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად მოგმართავთ რეკომენდაციით, დროულად გამოიყოს საბიუჯეტო სახსრები სოფელ გლოლის სკოლამდელი განათლების

ცენტრის სათანადო ინვენტარითა და პერსონალით უზრუნველყოფის მიზნით, რათა სოფელ გლოლაში მცხოვრებმა ბავშვებმა შეძლონ საყოველთაო, უფასო და სრულფასოვანი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მიღების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობით გარანტირებული უფლების რეალიზება.

გთხოვთ, გატარებული ღონისძიებების შესახებ მაცნობოთ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 24-ე მუხლით დადგენილ ვადაში.

პატივისცემით,